

A

בס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה מסכת ביצה of דף ז. Some of the topics we will learn about today:

The Gemara will continue its discussion about baby chicks that were born on Yom Tov, and other related Halachos in general of אפרוחים, baby chicks.

The Gemara will elaborate on the Machlokes mentioned in the Mishna between Bais Shamai and Bais Hillel regarding the shiur of שאור and חמץ on Pesach to be חייב for the איסור of בל יראה.

A

Baby chicks
born on Yom Tov

The shiur of
שאור & חמץ

B

And finally, the Gemara will explain the Halachos mentioned in the Mishna related to the laws of Shechita and כיסוי הדם on Yom Tov.

Some of the key topics and concepts that we will learn about include:

מקח טעות

A מקח טעות is a business transaction based on false premises. In a case of מקח טעות, the transaction is null and void, and both the item and the money are returned to their original owners.

נבלת עוף טהור

The נבלת עוף טהור, a Kosher Bird that died without Shechita, has a unique status in Tumah, in that it is not מטמא - it does not make a person Tamei by contact, rather it is מטמא בבית הבליעה - a person becomes Tamei by swallowing a KeZayis meat of this bird. Our Gemara brings a Braisa which discusses which parts of the bird are considered meat to confer טומאה upon the one eating it, and which parts are not considered meat, and therefore would not confer Tumah on the one eating it.

B

שחיטה
and
כיסוי הדם

מקח טעות

נבלת עוף טהור

C

אבר מן החי

This refers to the איסור of eating a limb of an animal that was detached from the animal while it was still alive. This איסור is learned from the pasuk in Parshas ראה, which states לא תאכל from the הפשט עם הפשר.

ביעור חמץ

Aside from the איסור of eating חמץ on Pesach, there are also two לאוין which prevent someone from owning חמץ on Pesach, which are ימצא ובל ימצא.

The בל יראה of יראה is derived from the Pasuk

לא יראה לך חמץ ולא יראה לך שאור בכל גבולך

Whereas the איסור of ימצא is derived from the pasuk:

שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם

The term ביעור חמץ usually refers to the Mitzvah of תשביתו - to remove and destroy any חמץ in our possession before Pesach.

However, here the Gemara uses it to refer to the איסור of בל יראה - having חמץ in our possession on Pesach, which also obligates us to get rid of all חמץ before Pesach.

C

אבר מן החי

ביעור חמץ

D כיסוי הדם
The pasuk in the Torah states
ואיש אשר יצוד ציד חיה או עוף אשר יאכל
ושפך את דמו וכסהו בעפר.
From here we learn that a kosher fowl or non-domesticated
animal, which is slaughtered, must have its blood covered by
earth, or any other similar substance.

מלאכה שאינה צריכה לגופה
Another rule in the מלאכה of Shabbos is that one is only חייב if
they desire the same result as was done in the Mishkan. If,
however, someone performs an act on Shabbos with a different
intent as was done in the Mishkan, this is called a מלאכה שאינה
צריכה לגופה, and there is a Machlokes in the gemara if one is חייב
for such an action.

D

כיסוי הדם

מלאכה
שאינה צריכה לגופה

1 So let's review.....

The Gemara continues with the following statement of Rav cited on the previous Daf;

ביצה עם יציאתה נגמרה

And offers two additional explanations:

רב is teaching

ביצה עם יציאת רובה נגמרה

Which agrees with the following statement of ר' יוחנן:

ביצה שיצאה רובה מערב יום טוב וחזרה

מותרת לאכלה ביום טוב

If the majority of the egg emerged from the chicken before Yom Tov, it is considered to have been laid, and even if it returns inside the chicken, and is then laid again on Yom Tov, it is permitted on Yom Tov.

Some explain Rav to mean

ביצה עם יציאת כולה נגמרה

Which does not agree with R' Yochanan -

Rav holds that only if the egg emerged completely before Yom Tov, is it considered laid and permitted on Yom Tov - But a partial emergence - even a majority - is not considered to have been laid before Yom Tov. Therefore, when it is laid on Yom Tov, it's considered a ביצה שנולדה ביום טוב - and it's forbidden.

=====

1

ביצה עם יציאתה נגמרה

2 additional explanations:

<p>2</p> <p>ביצה עם יציאת כולה נגמרה</p> <p><i>Only if the egg emerged completely before Yom Tov, is it considered laid and permitted on Yom Tov</i></p>	<p>1</p> <p>ביצה עם יציאת רובה נגמרה</p> <p><i>ביצה שיצאה רובה מערב יום טוב וחזרה מותרת לאכלה ביום טוב</i></p>
---	---

2 The Gemara returns to one of the Braisos taught in the previous Daf:

גופא השוחט את התרנגולת ומצא בה ביצים גמורות מותרות לאכלן בחלב Fully completed eggs found in a chicken, may be eaten with milk, as they are not considered part of the chicken.

ר' יעקב אומר אם היו מעורות בגידין אסורות

Rav Yaakov teaches that if the eggs were connected with sinews to the chicken, they are still considered part of the chicken, and forbidden to be eaten with milk.

2

השוחט את התרנגולת ומצא בה ביצים גמורות מותרות לאכלן בחלב

ר' יעקב אומר אם היו מעורות בגידין אסורות

3 The Gemara brings a Braisa to challenge the opinion of Rav Yaakov

ת"ר האוכל מנבלת עוף טהור

מן השלל של ביצים

מן העצמות ומן הגידין

ומן הבשר שנתלש מן החי

טהור

A Kosher bird that died without שחיטה is unique in that it is not מטמא במגע - it does not make a person Tamei by contact, rather it is מטמא בבית הבליעה - a person becomes Tamei by eating and swallowing the meat of the bird. Therefore the statement that one who eats שלל של ביצים, clusters of eggs is Tahor, because it is not considered part of the bird, would seem to contradict Rav Yaakov.

3

האוכל מנבלת עוף טהור מן השלל של ביצים מן העצמות ומן הגידין ומן הבשר שנתלש מן החי טהור

Because it is not considered part of the bird

4 The Gemara answers that Rav Yaakov differentiates between טומאה and איסור:
 Rashi explains: Reb Yakov agrees that the cluster of eggs is not בשר, and therefore, regarding עוף טהור, one who eats it is Tahor. However, regarding the איסור of בשר בחלב, it is אסור מדרבנן, because it might be confused with the בשר.
 =====

4

Rav Yaakov differentiates between

<p>בשר וחלב</p> <p><i>אסור מדרבנן</i> <i>because it might be confused with the בשר</i></p>	<p>טומאה</p> <p><i>The cluster of eggs is not בשר</i></p>
--	--

5 The Gemara proceeds with a related Braisa:
 ת"ר כל שתשמישו ביום נולד ביום
 Species which mate only during the day give birth only during the day - For example, תרנגולת - a chicken. And the ramification would be if on Erev Yom Tov we checked towards evening and did not find an egg, and on Yom Tov morning before daybreak we see an egg, we can be sure that the egg was not laid at night, but rather before nightfall, before Yom Tov, and we simply did not see it when checking, and therefore the egg would be permissible on Yom Tov.

5

מן יבנן

כל שתשמישו ביום נולד ביום

Species which mate only during the day give birth only during the day

If Erev Yom Tov we did not find an egg, and Yom Tov morning we see an egg, we can be sure it was not laid at night, but rather before Yom Tov, and therefore it would be permissible on Yom Tov

6 However, this is limited to בדאיכא זכר בהדה - Fertilized eggs, which result from mating, but ספנא מארעא - Non-fertilized eggs are sometimes laid at night.
 =====

6

<p><i>This is limited to</i></p> <p>בדאיכא זכר בהדה</p> <p><i>Fertilized eggs</i></p>	<p><i>...but</i></p> <p>ספנא מארעא</p> <p><i>Non-fertilized eggs</i> <i>Are sometimes laid at night</i></p>
--	---

7 The Gemara now refers back to the second Machlokes in the Mishnah at the beginning of the Perek:
 בית שמאי אומרים שאור בכזית וחמץ בככותבת
 Bais Shamai holds that the שיעור to be חייב on Pesach for יראה is a כזית for שאור (sourdough) and a כותבת for actual חמץ, ובית הלל אומרים זה וזה בכזית
 Whereas Bais Hillel holds that the שיעור for sourdough and חמץ are both a כזית.
 The Gemara first explains that the reasoning of Bais Shamai is based on the Posuk;
 לא יראה לך חמץ
 ולא יראה לך שאור
 בכל גבוך
 If the שיעורים for שאור and חמץ were the same, the Pasuk did not need to specify שאור, since we would understand from a קל וחומר, that if חמץ is בכזית, then שאור, which is intense חמץ, certainly would be בכזית as well. And so, if the Pasuk specified שאור separately, it is to designate a separate שיעור for שאור.
 Bais Hillel, however, explains the necessity for mentioning both חמץ AND שאור:
 We might think that there is an איסור only for שאור, because it's חמוצו קשה - intense חמץ, but not for regular חמץ, which is חמוצו קשה - OR -
 We might think that there is an איסור only for חמץ, because it is לאכילה - ראוי לאכילה, but not for שאור, which is אין ראוי לאכילה - not fit to eat.
 Therefore, the Torah needs to specify them both to teach the שיעורים, but not to teach separate איסור.

8 The Gemara asks from the teaching of רבי זירא: The Pasuk states;
 שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם
 כי כל אוכל מוחמצת ונכרתה הנפש ההיא מעמיה
 פתח הכתוב בשאור
 וסיים בחמץ
 The Pasuk begins with שאור and ends with חמץ,
 לומר לך זהו שאור זהו חמץ
 To teach that both have the same שיעור, namely, a כזית -

9 The Gemara answers that Rebbe Zeira is discussing איסור אכילה, eating Chametz, and both Bais Shamai and Bais Hillel agree that אכילה is בכזית both for חמץ and for שאור.
 Their מחלוקת in the Mishna is regarding ביעור, removal of חמץ from ones premises:
 Bais Shamai holds that
 חמץ is only בככותבת, because, we do not learn ביעור from מאכילה, whereas
 Bais Hillel holds
 חמץ is בכזית, because, we do learn ביעור from מאכילה.
 =====

7 *מלאכה*

<i>בית הלל</i> זה וזה כזית	<i>בית שמאי</i> שאור בכזית וחמץ בככותבת
לא יראה לך חמץ ולא יראה לך שאור בכל גבוך	
<i>We might think only שאור, because חמוצו קשה, but not regular חמץ, which אין חמוצו קשה - OR - We might think only חמץ, because it's לאכילה, but not שאור, which אין ראוי לאכילה</i>	<i>The Pasuk did not need to specify שאור, since we would understand it from a חומר קל וחומר</i>

8 *?*

The Gemara asks from the teaching of רבי זירא:

**שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם
כי כל אוכל מוחמצת
ונכרתה הנפש ההיא מעמיה**

*פתח הכתוב בשאור וסיים בחמץ
לומר לך זהו שאור זהו חמץ
Both have the same שיעור, namely, a כזית*

9

<i>R' Zeira</i> איסור אכילה <i>All agree</i> חמץ & שאור כזית	<i>Mishna</i> ביעור <i>בית שמאי</i> חמץ בכותבת <i>בית הלל</i> חמץ כזית <i>לא ילפינו ביעור מאכילה</i> <i>ילפינו ביעור מאכילה</i>
---	---





10 The Gemara now goes on to explain the third Machlokes in the Mishnah at the beginning of the Perek:
 השוחט חיה ועוף ביום טוב
 If someone slaughtered fowl or a חיה, a non-domesticated animal on Yom Tov, both of which are חייב in הדם, that the blood of the slaughter must be covered with earth.
 בית שמאי אומרים יחפור בדקר ויכסה
 Bais Shamai holds that one may dig up earth to use for הדם,
 ובית הלל אומרים לא ישחוט אלא אם כן היה לו עפר מוכן מבעוד יום
 Whereas Bais Hillel holds that one should not slaughter a fowl or a חיה unless one has the earth prepared from before Yom Tov

10 *משנה*

השוחט חיה ועוף ביום טוב
כסוי דמם חייב יום טוב
Both are חייב in טהרה

בית הלל	בית שמאי
לא ישחוט	יחפור בדקר
אלא אם כן היה לו עפר מוכן מבעוד יום	ויכסה

11 Rabbah explains that while the word השוחט usually implies בדיעבד, only after he has performed the שחיטה, here it is referring to the following situation:
 השוחט שבה לימלך
 One who is about to perform שחיטה on Yom Tov, and does not have earth prepared to perform הדם, and he's asking for direction;
 ב"ש אומרים אומר לו שחוט חפור וכסה
 We tell him to first perform the שחיטה, and then dig up the earth and perform הדם,
 ובית הלל אומרים לא ישחוט אלא אם כן היה לו עפר מוכן מבעוד יום
 We tell him not to Shecht.

11 *Rabbah explains...*

While the "השוחט" usually implies בדיעבד, here it's referring to...

השוחט שבה לימלך

<i>ובית כ"ל אומרים</i>	<i>בית שמאי אומרים</i>
לא ישחוט	אומר לו שחוט
אלא אם כן היה לו עפר מוכן מבעוד יום	חפור וכסה

Rav Yosef modifies the opinion of Bais Shamai slightly as being;
 לך חפור שחוט וכסה
 First dig up the earth and then perform the שחיטה.

12 Rav Yosef explains that both he and Rabbah agree שהשוחט צריך שיתן עפר למטה ועפר למעלה
 That earth must be placed under the blood as well as over it.

12 *Rav Yosef and Rabbah agree*
 שהשוחט צריך שיתן עפר למטה ועפר למעלה

However...

<i>רב</i>	<i>ר' יוסף</i>
שחוט חפור וכסה	חפור שחוט וכסה
<i>Rabbah holds</i>	<i>Rav Yosef allows</i>
On Yom Tov, only if he already has earth below	Digging first
<i>If we first dig, one might reconsider and not perform שחיטה, and the digging on Yom Tov will have been for naught</i>	<i>If we do not allow him to dig before שחיטה, he won't Shecht at all, and he will not properly enjoy Simchas Yom Tov</i>

However, Rabbah holds that on Yom Tov, only if he already has earth below, do we allow him to Shecht, and then dig for additional earth to cover the דם, because, there is an additional concern that if we first dig the earth, one might reconsider and not perform שחיטה after all, and the digging on Yom Tov will have been for naught.

Rav Yosef allows it, for if we do not allow him to dig before the שחיטה, he won't Shecht the animal at all, and he will not properly enjoy Simchas Yom Tov.

=====



- 13 The gemara continues with our Mishnah, and clarifies; ומודים שאם שחט שיחפור בדקר ויכסה
Both Bais Hillel and Bais Shamai agree that if one already performed Shechita on Yom Tov on a חיה or an עוף, that they may dig up earth with a spade and cover the blood.

13

ומודים
שאם שחט
שיחפור בדקר ויכסה
If one already performed Shechita that they may dig up earth with a spade and cover the blood

- 14 אמר רבי זריקא אמר רב יהודה
והוא שיש לו דקר נעוץ מבעוד יום
He may dig up the earth only in a case where a spade was already lodged in the earth - AND - בעפר תיחוח - the earth is a loose type of earth, which would not necessitate digging and crushing on Yom Tov, thereby eliminating the מלאכות of חורש - plowing - and טוחן - grinding.

14

אמר רבי זריקא אמר רב יהודה
והוא שיש לו
דקר נעוץ
מבעוד יום
AND
בעפר תיחוח
Eliminating the מלאכות of חורש and טוחן

- 15 And although, even this minimal process would create a hole in the earth which is usually forbidden on Yom Tov because of בונה - building, we have previously learned that החופר גומא בשבת ואינו צריך אלא לעפרה פטור עליה
One who digs a hole where he does not need the hole, but only wishes to use the dirt, is not liable, because it is a מלאכה שאינה צריכה לגופה -
A מלאכה done for a different purpose than for which it was done in the משכן.
Tosfos asks;
ותימה דא"כ פטור אבל אסור לכתחלה
Generally, אסור מדרבנן is still מלאכה שאינה צריכה לגופה, וי"ל דמושום שמחת י"ט מותר אפילו לכתחלה
The Chachamim allowed it in this case, so that he could have meat for Yom Tov.

15

Even this minimal process would create a hole which is forbidden because of בונה?
We have previously learned
החופר גומא בשבת ואינו צריך אלא לעפרה פטור עליה
מלאכה שאינה צריכה לגופה